

Test Booklet Code & Serial No.

प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

Paper-II

SANSKRIT

B

Signature and Name of Invigilator

Seat No.

1. (Signature)

(In figures as in Admit Card)

(Name)

Seat No.

(In words)

2. (Signature)

(Name)

OMR Sheet No.

(To be filled by the Candidate)

JAN - 04218

Time Allowed : 1¼ Hours]

[Maximum Marks : 100

Number of Pages in this Booklet : 12

Number of Questions in this Booklet : 50

Instructions for the Candidates

- Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
- This paper consists of **50** objective type questions. Each question will carry *two* marks. All questions of Paper-II will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
- At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
 - To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
 - Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
 - After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
- Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
Example : where (C) is the correct response.

(A)

(B)

●

(D)
- Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only**. If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
- Read instructions given inside carefully.
- Rough Work is to be done at the end of this booklet.
- If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
- You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
- Use only Blue/Black Ball point pen.**
- Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
- There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्वाच्या सूचना

- परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
- सदर प्रश्नपत्रिकेत **50** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
- परीक्षा सुरु झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून घ्याव्यात.
 - प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
 - पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून घ्यावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चुकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.
 - वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
- प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळ/निळ्या करवा.
उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

(A)

(B)

●

(D)
- या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत. इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
- आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
- प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
- जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरिक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खुण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गांचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
- परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
- फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
- कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
- चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

JAN - 04218/II—B

JAN - 04218/II—B

Sanskrit
Paper II
संस्कृत
प्रश्नपत्रिका II

Time Allowed : 75 Minutes]**[Maximum Marks : 100**

Note : This Paper contains **Fifty (50)** multiple choice questions. Each question carries **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पन्नास (50)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

<p>1. रिक्तस्थानं पूरयत—
..... निरुपभोगं भावैरधिवासितं लिङ्गम्।</p> <p>(A) संसरति
(B) विरमति
(C) निर्गच्छति
(D) वसति</p> <p>2. समीचीनं युग्मपर्यायं विचिनुत।</p> <p>(a) साधनचतुष्टय— (p) काम्यानि।
सम्पन्नः।</p> <p>(b) स्वर्गादीष्टसाधनानि। (q) अधिकारी।</p> <p>(c) पापक्षयसाधनानि। (r) शाण्डिल्य—
विद्यादीनि।</p> <p>(d) उपासनानि। (s) चान्द्रायणादीनि।</p> <p>(A) <i>ap bq cr ds</i>
(B) <i>ar bs cq dp</i>
(C) <i>as br cp dq</i>
(D) <i>aq bp cs dr</i></p> | <p>3. वेदान्तसारे ब्रह्माण्डे कति लोकाः वर्णिताः ?</p> <p>(A) द्वादश
(B) चतुर्दश
(C) षोडश
(D) अष्टादश</p> <p>4. रिक्तस्थानं पूरयत—
तत्र ज्ञानं निर्विकल्पकम्।</p> <p>(A) अतिप्रकारकम्
(B) विप्रकारकम्
(C) निष्प्रकारकम्
(D) सप्रकारकम्</p> |
|--|--|

JAN - 04218/II—B

<p>5. रिक्तस्थानं पूरयत—
व्याप्यस्य पर्वतादिवृत्तित्वं ।</p> <p>(A) परामर्शः</p> <p>(B) पक्षधर्मता</p> <p>(C) साहचर्यम्</p> <p>(D) व्यभिचारः</p> <p>6. अधोलिखितेषु सत्यासत्यत्वपर्यायेषु योग्यं विचिनुत।
व्याप्तिर्नाम—</p> <p>(a) संयोगसम्बन्धः।</p> <p>(b) समवायसम्बन्धः।</p> <p>(c) स्वाभाविकः सम्बन्धः।</p> <p>(d) अनित्यः सम्बन्धः।</p> <p>(A) सत्यम्, असत्यम्, असत्यम्, असत्यम्</p> <p>(B) असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्</p> <p>(C) असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, असत्यम्</p> <p>(D) असत्यम्, असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्</p>	7. तर्कभाषायां शास्त्रस्य प्रवृत्तिः कति विधा उक्ता ? (A) त्रिविधा (B) चतुर्विधा (C) पञ्चविधा (D) षड्विधा 8. घनश्यामः इति समासः केन सूत्रेण सिध्यति ? (A) विशेषणं विशेष्येण बहुलम् (B) उपमानानि सामान्यवचनैः (C) तत्पुरुषः समानाधिकरणः कर्मधारयः (D) अनेकमन्यपदार्थे 9. प्रगृह्यसंज्ञा केन सूत्रेण विधीयते ? (A) प्लुतप्रगृह्या अचि नित्यम् (B) आद्यन्तवदेकस्मिन् (C) ईदूदेद्विवचनं प्रगृह्यम् (D) विभाषा छन्दसि

JAN - 04218/II—B

10. के स्पर्शवर्णाः ?

- (A) अचः
(B) कादयो मावसानाः
(C) ऊष्माणः
(D) अन्तःस्थाः

11. संप्रदानसंज्ञा केन सूत्रेण विहिता ?

- (A) संप्रदाने चतुर्थी
(B) परिक्रयणे सम्प्रदानमन्यतरस्याम्
(C) तुमर्थाच्च भाववचनात्
(D) कर्मणा यमभिप्रैति स संप्रदानम्

12. अधस्तनेषु युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत।

- (a) स्पृहेरीप्सितः (p) कर्मणि षष्ठी
(b) अनुपसर्गत्वात् (q) द्वितीया
(c) दिवस्तदर्थस्य (r) सम्प्रदानम्
(d) अन्तरान्तरेण युक्ते (s) न षकारः

- (A) *as br cq dp*
(B) *ap bq cr ds*
(C) *aq br cs dp*
(D) *ar bs cp dq*

13. 'ब्राहुई' भाषा कस्मिन् भाषापरिवारे समाविष्टा ?

- (A) युरोभारतीयपरिवारे
(B) द्रविडपरिवारे
(C) अरेबिकपरिवारे
(D) हेमेटिकपरिवारे

14. का भाषा योगात्मिका ?

- (A) तुर्कीभाषा
(B) चिनीभाषा
(C) संस्कृतभाषा
(D) ग्रीकभाषा

15. अधस्तनवर्गयोः युग्मपर्यायेषु योग्यं विचिनुत।

- (a) चकारः (p) दन्त्यः
(b) वकारः (q) कण्ठ्यः
(c) अकारः (r) अन्तःस्थः
(d) लृकारः (s) तालव्यः

- (A) *as bq cr dp*
(B) *as bq cp dr*
(C) *as br cq dp*
(D) *aq bp cs dr*

JAN - 04218/II—B

16. अधोनिर्दिष्टेषु सत्यासत्यपर्यायेषु योग्यं विचिनुत ।

- (a) सुबन्तं पदसंज्ञं भवति ।
- (b) 'आत्मन्' इति शब्दे 'अन्' इति टिसंज्ञकं न भवति ।
- (c) अपपरी वर्जनेऽर्थे कर्मप्रवचनीयौ स्तः ।
- (d) प्रथमानिर्दिष्टं समास उपर्जनसंज्ञं स्यात् ।
- (A) सत्यम्, असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्
- (B) असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, असत्यम्
- (C) सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, सत्यम्
- (D) असत्यम्, सत्यम्, सत्यम्, सत्यम्

17. समूहादसंगतं दूरीकुरुत ।

- (1) शौरसेनी
- (2) अर्धमागधी
- (3) महाराष्ट्री
- (4) आसामी
- (A) 1
- (B) 3
- (C) 2
- (D) 4

18. 'तेजसां न हि वयः समीक्ष्यते' इति उक्तिः कस्मिन् ग्रन्थे विद्यते ?

- (A) रघुवंशे
- (B) नैषधीयचरिते
- (C) हर्षचरिते
- (D) बुद्धचरिते

19. मेघदूते कः प्रधान रसः ?

- (A) अद्भुतः
- (B) वीरः
- (C) शृङ्गारः
- (D) विप्रलम्भशृङ्गार

20. दशकुमारचरितस्य विभागानां का संज्ञा ?

- (A) स्तवकः
- (B) उच्छ्वासः
- (C) विलासः
- (D) लम्बकः

21. अस्य ग्रन्थारम्भे कविना स्वचरितं दत्तम् ।

- (A) कादम्बर्याः
- (B) दशकुमारचरितस्य
- (C) नैषधीयचरितस्य
- (D) हर्षचरितस्य

JAN - 04218/II—B

22. बाणस्य गद्यशैली का ?

- (A) वैदर्भी
- (B) गौडी
- (C) पाञ्चाली
- (D) पद्यमयी

23. मृच्छकटिके वर्णितं खलपात्रम्।

- (A) आर्यकः
- (B) विटः
- (C) शर्विलकः
- (D) शकारः

24. 'ते हि नो दिवसा गताः' एषा उक्तिः कस्मिन्
नाटके वर्तते ?

- (A) वेणीसंहारे
- (B) रत्नावल्याम्
- (C) स्वप्नवासवदत्ते
- (D) उत्तररामचरिते

25. मुद्राराक्षसे राक्षसः कः ?

- (A) सचिवः
- (B) असुरः
- (C) अमात्यः
- (D) कञ्चुकी

26. एषा स्वप्नवासवदत्तनाटकस्य उपनायिका।

- (A) वासवदत्ता
- (B) अवन्तिका
- (C) मधुरिका
- (D) पद्मावती

27. रत्नावली कस्य पुत्री ?

- (A) यौगन्धरायणस्य
- (B) विक्रमबाहोः
- (C) वसन्तकस्य
- (D) बाभ्रव्यस्य

28. कः भावः रसतामेति ?

- (A) विभावः
- (B) सञ्चारिभावः
- (C) स्थायीभावः
- (D) अनुभावः

JAN - 04218/II—B

29. 'प्रकरणस्य' वृत्तं कीदृशं भवेत् ?

- (A) प्रख्यातम्
- (B) कविकल्पितम्
- (C) अलौकिकम्
- (D) प्रसिद्धम्

30. एषु कस्मिन् रूपकप्रकारे रौद्रः अङ्गीरसः ?

- (A) समवकारे
- (B) भाणे
- (C) व्यायोगे
- (D) डिमे

31. ऋग्वेदे कति अध्यायाः ?

- (A) 1028
- (B) 10000
- (C) 64
- (D) 8

32. देवताध्यायब्राह्मणं केन वेदेन सम्बद्धम् ?

- (A) सामवेदेन
- (B) यजुर्वेदेन
- (C) अथर्ववेदेन
- (D) ऋग्वेदेन

33. ऋग्वेदस्य पाश्चात्यः प्रथमसंस्कर्ता कः ?

- (A) याकोबी
- (B) वेबर
- (C) मैक्सम्यूलर
- (D) विंटरनिट्ज़

34. अधस्तनयुग्मयोः समीचीनं युग्मपर्यायं विचिनुत ।

(a) वरुणः	(p) अन्तरिक्षस्थानीयः
(b) इन्द्रः	(q) पृथिवीस्थानीयः
(c) बृहस्पतिः	(r) द्युस्थानीयः
(d) अदितिः	(s) भावात्मिका

(A) <i>as</i>	<i>br</i>	<i>cs</i>	<i>dr</i>
(B) <i>ar</i>	<i>bp</i>	<i>cq</i>	<i>ds</i>
(C) <i>aq</i>	<i>bs</i>	<i>cp</i>	<i>dr</i>
(D) <i>ap</i>	<i>bq</i>	<i>cr</i>	<i>ds</i>

35. कस्य वेदस्यारण्यकं नोपलभ्यते ?

- (A) यजुर्वेदस्य
- (B) सामवेदस्य
- (C) अथर्ववेदस्य
- (D) ऋग्वेदस्य

JAN - 04218/II—B

36. अधस्तनयुग्मानां समीचीनं युग्मपर्यायं विचिनुत।

- (a) नामान्याख्यातजानि। (p) वार्ष्ण्यायणिः
 (b) उच्चावचाः पदार्थाः (q) औदुम्बरायणः
 भवन्ति।
 (c) षड्भावविकाराः। (r) गार्ग्यः
 (d) इन्द्रियनित्यं वचनम्। (s) शाकटायनः
- (A) ar bp cq ds
 (B) as br cp dq
 (C) ap br cq ds
 (D) aq bs cr dp

37. 'पञ्चकल्पवेदः' इति कस्य वेदस्याख्या भवति ?

- (A) यजुर्वेदस्य
 (B) ऋग्वेदस्य
 (C) अथर्ववेदस्य
 (D) सामवेदस्य

38. ऋग्वेदे ऊर्ध्वरिखाङ्कितः स्वरः भवति :

- (A) उदात्तः
 (B) स्वरितः
 (C) अनुदात्तः
 (D) प्रचयः

39. अधस्तनवाक्यानां सत्यासत्यपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत।

- (a) उर्वशीपुरूरवसोः कथा शतपथब्राह्मणे
 विस्तरेण वर्णिता।
 (b) 'हये जाये मनसा तिष्ठ घोरे' इति वाक्यं
 यमयमीसंवादसूक्ते वर्तते।
 (c) विश्वामित्रः रसानदीं प्रार्थयते।
 (d) सरमा शुतुद्रिमुल्लंघ्य पणीनां निवासस्थानं
 प्राप्ता।

- (A) सत्यम्, असत्यम्, असत्यम्, असत्यम्
 (B) सत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, असत्यम्
 (C) असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, सत्यम्
 (D) असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्

40. 'शिक्षावल्ली' कस्यामुपनिषदन्तर्भवति ?

- (A) कठोपनिषदि
 (B) केनोपनिषदि
 (C) तैत्तिरीयोपनिषदि
 (D) ईशावास्योपनिषदि

JAN - 04218/II—B

41. अधस्तनयुग्मानां समीचीनं युग्मपर्यायं विचिनुत ।

- (a) कौशिकसूत्रम् (p) यजुर्वेदः
 (b) सत्याषाढश्रौतसूत्रम् (q) प्रातिशाख्यम्
 (c) ऋक्तन्त्रम् (r) ऋग्वेदः
 (d) ऐतरेयब्राह्मणम् (s) गृह्यसूत्रम्
- (A) *as bp cq dr*
 (B) *aq br cs dp*
 (C) *ap bq cr ds*
 (D) *ar bs cp dq*

42. अधोनिर्दिष्टेषु वेदविकृतिषु नान्तर्भवति :

- (A) जटापाठः
 (B) क्रमपाठः
 (C) मालापाठः
 (D) शिखापाठः

43. अधोनिर्दिष्टेषु युग्मपर्यायेषु समीचीनं विचिनुत :

- (a) उमा हैमवती (p) बृहदारण्यको-
 पनिषद्
 (b) रैक्वः (q) कठोपनिषद्
 (c) वाचकनवी गार्गी (r) केनोपनिषद्
 (d) नचिकेतस् (s) छांदोग्योपनिषद्
- (A) *ap bq cr ds*
 (B) *ar bs cp dq*
 (C) *aq bp cs dr*
 (D) *as br cq dp*

44. साङ्ख्यकारिकासु कति तत्त्वानि ?

- (A) पञ्चविंशतिः
 (B) षड्विंशतिः
 (C) सप्तविंशतिः
 (D) अष्टाविंशतिः

45. साङ्ख्यकारिकाणां कर्ता कः ?

- (A) विज्ञानभिक्षुः
 (B) ईश्वरकृष्णः
 (C) पञ्चशिखः
 (D) वाचस्पतिमिश्रः

JAN - 04218/II—B

46. समीचीनं युग्मपर्यायं विचिनुत।

- (a) सत्त्वं (p) पुरुषबहुत्वं सिद्धम्।
 (b) कारणम् (q) लघुप्रकाशकम्।
 (c) पुरुषः (r) अव्यक्तम्।
 (d) त्रिगुणविपर्ययात् (s) भोक्तृभावात्।
- (A) *ap bs cr dq*
 (B) *ar bp cq ds*
 (C) *aq br cs dp*
 (D) *as bq cp dr*

47. समीचीनं सत्यासत्यत्वपर्यायं विचिनुत।

- (a) कार्यं सत्।
 (b) साङ्ख्याः द्वैतिनः।
 (c) मूलप्रकृतिः अविकृतिः।
 (d) द्वासप्ततिः साङ्ख्यकारिकाः।
- (A) सत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्
 (B) असत्यम्, असत्यम्, सत्यम्, असत्यम्
 (C) असत्यम्, असत्यम्, असत्यम्, असत्यम्
 (D) सत्यम्, सत्यम्, सत्यम्, सत्यम्

48. रिक्तस्थानं पूरयत—

‘वत्सविवृद्ध्यर्थं यथा प्रवृत्तिः’।

- (A) प्राज्ञस्य
 (B) अज्ञस्य
 (C) क्षीरस्य
 (D) अनभिज्ञस्य

49. वेदान्तसारे योगस्य कति अङ्गानि वर्णितानि ?

- (A) अष्टौ
 (B) नव

(C) दश

(D) पञ्च

50. वेदान्तसारस्य कर्ता कः ?

- (A) रामतीर्थः
 (B) जगन्नाथः
 (C) सदानन्दः
 (D) आनन्दवर्धनः

JAN - 04218/II—B

ROUGH WORK

prepp
Your Personal Exam Guide